

Juli

FRA
8
JULI

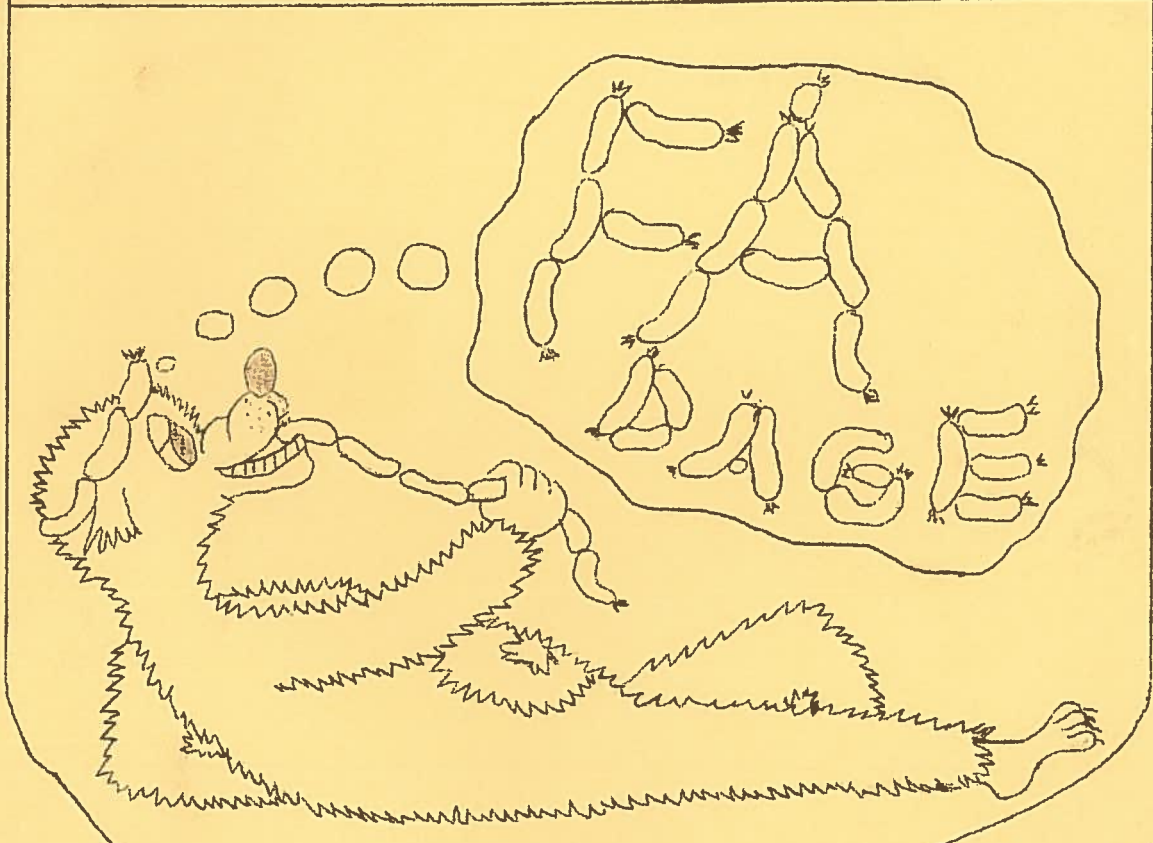
19

15

68

FIL
21
JULI

Handwritten text in a stylized, blocky font, possibly representing a date or event.

HØVEDBRUD

HVEMS ER FØLLET:

Hvis nu min nabos store brune vallak, som holder så meget af at snige sig gennem det levende hegn og æde af mine græsgange, én dag medens den er herinde skulle få et føl. Hvems er så føllet? Tilhører det min nabo, eller kan jeg gøre krav på det?

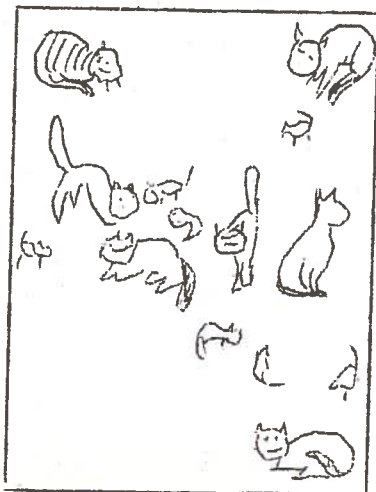

ÆGTEPARRET:

Så var der et ægtepar, hvis aldre skrives med de samme to cifre, men omvendt (f. eks. 23 og 32, men naturligvis ikke disse to tal). Manden var 1/11 af summen af ægteparrets aldre ældre end konen.

Hvor gamle var de?

SYV MUS OG SYV KATTE:

LØSNINGER FRA "DALPOSTEN" NR. 12:

VERMOUTH:

Begge flasker indeholder jo på ny $3/4$ liter. I hver af flaskerne er $3/4$ heraf den oprindelige vermouth, og en fjerdedel er den type, som oprindeligt var i den anden flaske.

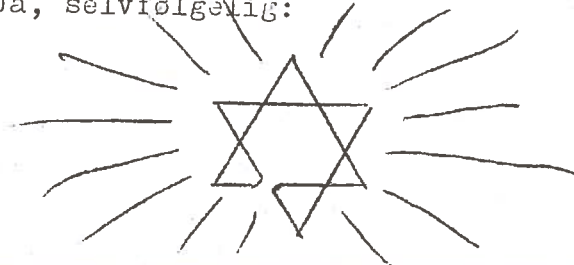
TÅRNURET:

Tårnuret er 66 sekunder om at slå tolv. Når det er 30 sekunder om at slå 6, er der nemlig $30:5=6$ sekunder mellem to på hinanden følgende slag.

EN STREG MED "FIDUSER" I:

Ja, selvfølgelig:

Træk tre rette linier gennem indhegningen, så hver af de syv katte får sin - og kun sin mus at forlyste sig med.

Tot.

Afsked

MED

KOMMANDØRKAPTJEN BENT HERVAD-JØRGENSEN

Kommandørkaptajn Hervad-Jørgensen kom til Grønnedal som vordende Chef for Flådestation Grønnedal i september 1965 fra Søværnets Officersskole, hvor han havde fungeret som skoleofficer. Grønnedal skulle nu være hans delvist ønskede hjem i næsten 3 år. Det er dog ikke første gang Hervad-Jørgensen stifter bekendtskab med Grønland. Bag sig har han en kutterperiode på 2 år, hvorunder Grønnedal besøgte, medens det var amerikansk base.

På spørgsmålet om særlige begivenheder, der har rodfæstet sig i ham under hans tid på flådestationen, nævner Hervad-Jørgensen som den interessanteste og mest spændende episode tøbruddet i januar 1967. Han fortæller, at 3 døgns kraftigt regnskyl i forbindelse med Syd-Ost, der gav varmegrader helt op på + 11, fik al sne til at smelte således at vandet steg så meget i Bryggerens Elv, at det flød ud over vejen ved broen på "Halv Tolv"-siden. Store sten, grus og plantevækster blev revet med i den voldsomme malstrøm, vandet frembragte. Hervad-Jørgensen fortæller, at der faldt ca. 250 millimeter regn på de 3 døgn, og da elven afvander et areal på ca. 20 km², passerede der i gennemsnit i de tre døgn ca. 13 m³ vand pr. sekund. Et stykke i hver ende af broen, der forbinder familiebeboelserne med flådestationen, forlagde residensen et godt stykke ude i fjorden. Mellem de to kasernebygninger løb en rivende syndflod, hvorfra man tog den nødvendige vandforsyning til stationen; "Stationselven" kaldtes den. Det sædvanlige sugerør ved pumpehuset var nemlig ødelagt og rørene i "Maskinelven" (Bratten) frostsprængte. Flyrampen blev så godt som ødelagt, da "Bryggeren" foretrak at lægge sit udløb dér. Hervad-Jørgensen påpeger, at det var besætningen, der udbedrede de værste skader. "Under reparation af flyrampen", fortæller han videre, "fjernede SVB ca. 50.000 kubikmeter grus og sten, og for at holde elvens udløb borte fra rampen lavedes den jordvold, man ser strække sig et stykke ud." Hervad-Jørgensen konkluderer: "En sådan episode gør tilværelsen spændende heroppe, da man pludseligt bliver stillet over for uforudsete problemer, man skal improvisere en løsning på med de forhåndenværende midler.

"En af de ting, der specielt har interesseret mig meget," betror han sig, "er at få ting til at gro heroppe, hvilket også er lykkedes mig; jeg kan for eksempel nævne roser, dog kun de små, jeg kan ikke lige huske, hvad de hedder; jeg har en slyngrose, der skal have gule blomster, men det har jeg bare endnu ikke kunnet bevise, at den har." Kommandørkap-tajn Hervad-Jørgensen har i sin tid heroppe været en slags opsynsmand for den fænologiske have, der befinder sig uden for officersbeboelsen, og som vi omtaler næste gang.

schultz-p

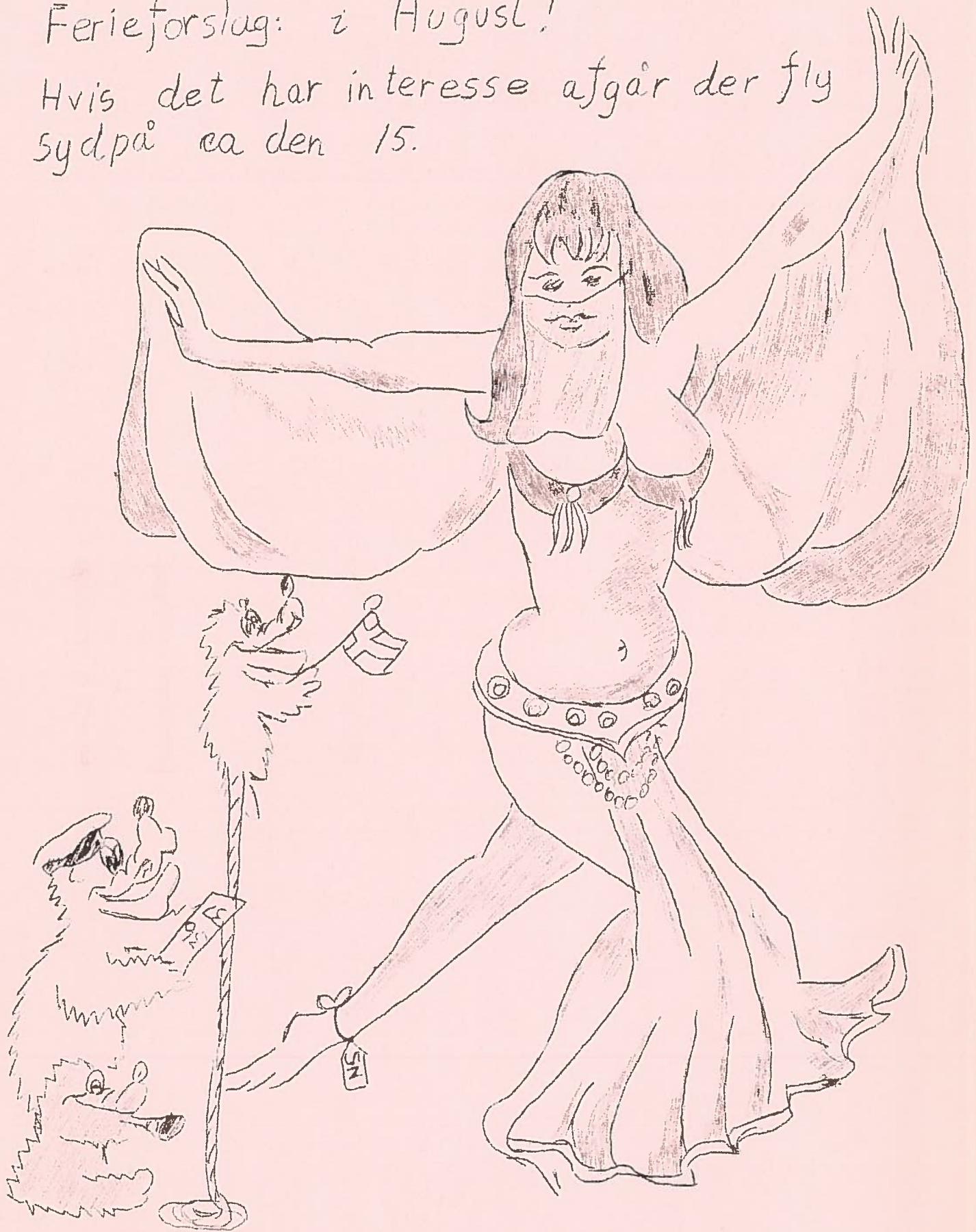
[illegible]

Frigangorbanjon	6	point	mal	score	7 - 4
Dæksbanjon	4	"	"		9 - 4
Konstabelbanjon	2	"	"		7 - 8
Maskinbanjon	0	"	"		2 - 9

Anden halvdel vil blive afholdt i dagene 23 juli til 7 august
NB: Vi skal have nogle håndboldsnet. Alle de, der interesseret
i at hjælpe med til fletning af en for håndboldsporten så
nodvendig ting, kan henvende sig til orlogspræsten.

Ferieforslag: i August!

Hvis det har interesse afgår der fly
Sydpå ca den 15.

Sådan er Grønland

OGSÅ!!

En tidlig morgen landede catalinaen her på fjorden, for at flyve CH GLK., dennes reserveoppasser Søren og undertegnede til Godthåb, hvor orlogskutteren MAAGEN ventede, da admiralen med denne ville foretage en rejse op ad kysten.

Efter en del vanskeligheder med at få sikkerhedsfartøjet op på siden af catten ud for Godthåb, kom vi så endelig ombord og blev sejlet ind til MAAGEN! Her blev der spist en hurtig frokost, hvorefter der var mulighed for at komme i land, for at se lidt nærmere på Grønlands største by. Det første indtryk man uvilkårligt får af Godthåb, er den kæmpeudvikling der ser ud til at være sket inden for de sidste ti år, og overalt er der store byggearbejder igang, for at afhjælpe de fantastisk dårlige boligforhold der hersker her, såvel som andre steder i verden, der gik næppe et sirenehyl, der lyder før der foretages sprængninger i fjeldene, så det er muligt at få arealerne byggemodnet, men det er ikke eenfamilieshuse der bygges, det er store boligblokke med 100-150 lejligheder i hver.

Som nogle af læserne måske har hørt eller læst, er der nu ved at blive indført almindelig renovation i Godthåb, og hvor er det tiltrængt, det er ganske simpelt ubeskriveligt, det skal ses, og når jeg siger, at skarnbøtterne adskillige steder ganske simpelt tømmes ud ad vinduet, med det resultat at skraldet mange steder ligger meterhøjt, kan De måske se det foran Dem.

Godthåb er endnu en af de få byer på Grønland, hvor der endnu ikke er indført spiritusforbud, og som følge deraf, er der enkelte restaurationer, som har udskænkning af spiritus, men det vil efter al sandsynlighed snart blive ændret, fordi der nu også skal indføres forbud mod salg af stærke drikke i Godthåb, efter et forslag fremsat i byrådet, således at det kun vil blive muligt at købe disse dejlige varer to gange om ugen. For nogle kan dette måske synes mærkeligt, men da mange grønlændere overhovedet ikke har forstand på penge, bruger en hel del af dem hele deres hyre på drikkevarer, mens konen i mange tilfælde sidder tilbage med både seks og syv børn, hvilket er meget almindeligt heroppe, og mange gange ender det med slagsmål og skandaler på grund af drikkeriet, og særlig nu, hvor jeg har set det med egne øjne, kan jeg se hvor berettiget et spiritusforbud kan være.

Selvfølgelig skulle vi da også ud og svinge benene lidt i Godthåb, nu hvor der ikke har været lejlighed til det i over syv måneder, og den fik jo heller ikke for lidt, og et enkelt lille værtshus eller to blev jo selvfølgelig også besøgt, så det var en helt ny verden man pludselig stod i, sammenlignet med flådestationens ditto.

Fra Godthåb blev kursen lagt mod Sukkertoppen, en by i rivende udvikling, og det er fra denne by at udsendelsesrækken "Sådan er Grønland også", som har været

udsendt i radioen, stammer. Her var jeg kun en kort tur gennem byen, hvorefter jeg gik ind på politistationen for at spørge om de kunne sætte mig i forbindelse med et familiemedlem, som jeg vidste skulle befinde sig i byen. Politiet var meget hjælpsomme og fandt straks adressen frem, hvorefter jeg blev kørt næsten lige til døren, for Sukkertoppen er, lige som Stockholm, beliggende på en hel masse små skær, som nogle steder er forbundet med nogle så skrøbelige broer, at man hvert øjeblik forventer at de braser sammen under en. Der blev derefter udvekslet en hel del privat snak, som jeg dog ikke vil trække de ærede læsere med.

Men rejsen skulle jo fortsætte, og ved 22'tiden mandag aften blev der kastet anker i en lille naturhavn ved navn Fiskemesterens Havn, som er beliggende midt mellem Sukkertoppen og Holsteinsborg. Det var meningen at vi kun skulle ligge her natten over, men vejrguderne ville noget andet for om morgenen var det nærmest orkan, det blev alligevel forsøgt at sejle videre, men det måtte opgives, så vi vendte tilbage til Fiskemesterens Havn, og herfra sejlede vi først onsdag morgen, men tiden blev dog ikke helt spildt, den gik med at fange fisk til middagen dagen efter, hvor vi sejlede til Holsteinsborg.

Her stødte vi for første gang på slædehunde i massevis, dog ikke så mange som i Godhavn på øen Disko, en by med 800 indbyggere, for der var der ved en hundetælling, som fandt sted d.1. april, ca. 3000 hunde.

I Holsteinsborg gik Søren og jeg i land, for at finde ud af om der var dansemik om aftenen, og under vor vandring rundt i byen følte vi pludselig for en kop kaffe, og mens vi slubbede den i os, hørte vi pludselig en kendt stemme bag os, og hvem stod der, Toq Olesen, måske bedre kendt som Lise, og jeg vil herved bringe alle på flådestationen en hilsen fra ham, han blev hjemsendt i februar i år, så der er da stadig nogle få trække alder, som husker ham, om ikke andet så som turist, da han jo normalt sejlede med MAAGEN. Der var dansemik i byen, men da den først begyndte kl. 22 og vi skulle sejle ved midnat, var det jo ikke megen glæde vi havde af det.

Det næste sted der skulle besøges på den videre tur nordpå, var udstedet Agto, hvor jeg dog ikke var i land, det var også det eneste sted det fandt sted. I kikkert så det heller ikke ud til at der skulle være noget særligt at se på.

Fra Agto sejlede vi videre til Egedesminde, en af de flotteste og rene-
ste byer på Grønland. I Egedesminde er det næsten som at færdes i en dansk provinsby, alle mennesker går rundt og ser ud til at tage det hele som det kommer og ellers nyde hvert minut de lever. I Egedesminde er der stort hospital med tilhørende sygeplejeskole, en kæmpestor fiskefabrik, vådfabrik, begge dele ejes selvfølgelig af KGH, men der er alligevel en del der på privat basis har startet små fabrikker. I denne pragtfulde by oplevede vi der første gang midnatssolen, som strålede fra en skyfri himmel ned over de store isskodser, som drev rundt på havet uden for, og gav dem en fantastisk rød farve, et syn jeg ville ønske at langt flere kom til at opleve under deres ophold her på Grønland.

Ugedesminde var virkelig en fantastisk by at være i, og alle vi mødte var yderst venlige til at vise os rundt i byen, og fortælle om dens serværdigheder. Det var jo her at Hans Ugede begyndte at omvende eskimoerne til kristendommen, men desværre skulle vi jo forlade denne dejlige by igen, og det gjorde vi om fredagen, og satte kursen videre nordpå op i Diskobugten mod en lille ø ved navn Kronprinsens Bjland, på hvilken der ligger en lille by eller rettere sagt, et udsted som bærer samme navn. Her så vi noget af det mest primitive, man kan komme ud for på hele vestkysten af Grønland. Om vinteren bor der på udstedet ca. 100 mennesker, men om sommeren er der kun omkring 25 tilbage, og det er kun små børn og så dem, som er blevet for gamle til at deltage i fiskeriet, mens alle de øvrige er beskæftiget med det kolosalt store rejefiskeri, som finder sted heroppe i Diskobugten. De mennesker, som er ladet tilbage på øen, får tiden til at gå med at lave forskelligt typisk grønlandsk håndarbejde, såsom kamikker, sælskindspuder, benarbejder og en enkelt var endog ifærd med at lave den grønlandske nationaldragt, hvilket er et arbejde, der varer en hel vinter, men hvis man skal købe sådan en, er prisen også derefter, den koster for et barn i 12-årsalderen op imod 6000 kr., men den er jo også lavet udelukkende af sælskind og perler.

Det er typisk for et udsted, der ligger så tæt på de tre store byer Ugedesminde, Christianshåb og Jakobshavn, at alle de unge mennesker søger ind til disse, og resultatet er at der står en hel masse tomme huse, det ene mere faldferdigt end det andet, men alligevel er det svært at skelne de beboede fra de ubeboede, men det skyldes måske, at det er meningen at hele udsteder skal nedlægges, og de mennesker der bor der i øjeblikket, skal flyttes ind til de ovenfor nævnte byer. Vi havde regnet med, at vi her havde mulighed for at købe nogle billige souvenirs, men vi blev dog hurtigt klogere, for de kostede næsten det samme, som de gør det andre steder, men til gengæld var de betydeligt bedre udført. Jeg selv købte en kajak fremstillet udelukkende af ben og sælskind hvortil kommer alle de fangstredskaber, der bruges til fangst, den er en tro kopi af den grønlandske kajak og er fremstillet i forholdet 1:5. Vi var fantastisk heldige med vejret mens vi var der, og når vi gik op på det højeste sted på øen, havde vi en storslået udsigt over hele den sydlige del af Diskobugten med de fantastisk store isskodser sejlende rundt over det hele, mens solen strålede ned over et spejlblankt vand.

Da vi havde været på Kronprinsens Bjland i et par timer, kom store tågebanker drivende ind over bugten, så vi mente det var bedst at forlade denne pragtfulde ø, og satte kursen mod Godhavn, som ligger på øen Disko. Denne ø blev dog først nået efter en sejlads i tåge så tyk som gule ærter, og når man så tænker over at farvandet er fyldt med isbjerge der er både to og tre kilometer lange og op til 150 m. høje, kan læserne jo nok forstå, at vi ikke sejlede afsted for fuld kraft, men at vi derimod nærmest sneglede os afsted.

Men endelig nåede vi Godhavn, byen med de mange hunde. Også her gik vi i land med det samme, for at finde ud af, om der foregik noget i byen.

I Godhavn kom vi for første gang ud for, at alle de små børn i hele byen fulgte os overalt hvor vi gik, en overgang talte vi 58 børn i alderen fra tre til tolv år, så det var ikke fordi vi manglede følgesvende i byen.

Den aften var der stort tombola i forsamlingshuset, der er det mindste, jeg n. gendsinde har set, det målte hvist ikke meget mere end fire gange seks meter, og i dette er der dansemik en gang om ugen og biograf en gang om ugen, og når man så tænker over, at der i Godhavn er 800 indbyggere, er det jo ikke meget plads de har at røre sig på. Vi var jo ikke klogere end at vi også skulle prøve lykken, men de fleste af premierne var udelukkende for børn, så vi blev meget populære, for vi forærede alle de ting væk, som vi vandt, til alle de børn, som trofast havde fulgt os aftenen igennem.

Lørdag middag sejlede vi så mod Jakobshavn, som var et af de få steder, hvor det var muligt at lægge til kaj, det vil dog sige, vi lå på siden af en anden båd, men det var dog altid bedre end at skulle sejle frem og tilbage med en gummi båd med påhængsmotor, efter at vi havde været ude og se på byen, gik vi forholdsvis tidligt til køjs, for at vi kunne være godt udhvilet til den næste dag, hvor vi havde besluttet os til, at vi ville gå helt ind til Jakobshavns Isbræ, som regnes for at være verdens mest aktive, da den hvert døgn skubber 30 meter is ud i hele sin bredde, d.v.s. næsten 8 km. Vi kom dog ikke til at gå helt derind, for da vi var på vej til isbræen, slog vi "et slag" rundt om i byen og da var vi så heldige, at vi fik øje på en fiskekutter, som netop var kommet ind, og da vi spurgte ham, om han ville sejle os lidt rundt i farvandet, sagde han straks ja.

Sidste mål på denne dejlige tur, var Christianshåb, rejepigernes by. Men dog ikke i første omgang, da CH. GLK. på et kort havde set, at der var et lille udsted ved navn Karlshavn, som han ønskede at besøge. Det var dog ikke meget der var at se her, men befolkningen var meget ked af, at de ikke vidste noget om besøget på forhånd, da de så ville have arrangeret en dansemik, fordi det i hele udstedets historie, var første gang at et af søværnets skibe anløb byen.

I Christianshåb var vi så heldige at komme lige i rette tid til en dansemik, så den første aften svandt ret hurtigt hen, og hele den følgende dag gik vi rundt og så på byen, mens vi den tredje og sidste dag, som oven i købet var en mere end beregnet, fordi catalinaen var gået i stykker, fra først til sidst betragtede, hvordan hvalflænsning finder sted, da en af rejekutterne var kommet ind med en sildpisker, hvilket sluttede med, at mange af byens indbyggere kom ud for at skulle købe hvalkød, men alting far en ende, så da der ikke var stort andet end benene tilbage, blev disse slæbt et stykke ud i vandet, hvor de blev sænket.

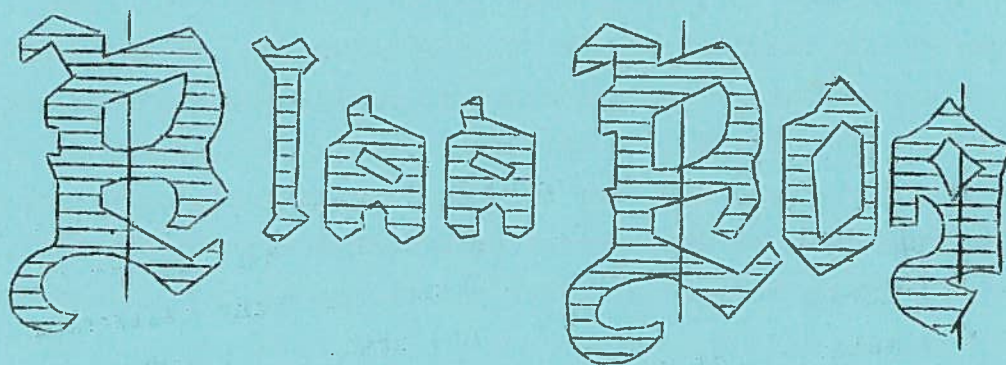
Men onsdag, II dage efter turens start, landede "catten" så et stykke uden for havnen, hvor Admiralen, Søren og undertegnede gik ombord, for at flyve tilbage til Grønødal.

Holger Bollerup.

++++++

Da adskillige numre sidste gang på grund af dårlig trykning ikke indeholdt første del af Holger Bollerups rejseskildring, har vi gentaget den i nærværende nummer.

red.

SL(IT) T. HALD født 26/3 i Yderup ved Århus. Indtrådte i Søværnet i juli 1956 som indendanturmæth. Deltog i sommertogtet med "Niels Ebbesen" i 1957 til Grønland. Fra efteråret tjenestegørende i den gamle "Arresødallemær" til dennes nedlæggelse. Derefter i patruljebåden "Willemoes" til efteråret 1959, hvor han blev optaget på oversergentskole og udnævnt til oversergent i foråret 1960. Efter endt tid på Margrethesholm blev han optaget på Forsvarets gymnasium på Frederiksborg slot i sommeren 1960. Efter bestået studentereksamen i 1962 indgik han på Søværnets Officersskole, hvorfra han blev udnævnt til indendantur-officer i efteråret 1964. Efter udnævnelsen tjenestegørende som indendant i patruljebåden "Willemoes" til dennes udgang af flådens tal. Derefter gjorde T. Hald tjeneste på korvetten "Diana" og i december 1966 indendant på inspektionsskibet "Fylla", hvorunder han deltog i fiskeriinspektion på Grønland.

OVERFENRIK KJELD SØRENSEN mødte i søværnet i juli 1949 som matheløv. Han gjorde tjeneste i "Niels Ebbesen" og torpedobåden "Krieger" som math. Efter 3 års tjeneste blev han oversergent i 1952 og havde derefter sejlende tjeneste i kystjagere og ministrygere, hvorefter han i 1955 blev sendt til Grønneal til 1 års tjeneste, derefter atter sejlads. I 1959 blev han udnævnt til FR AR og havde 3½ års tjeneste på fregatten "Rolf Krake" og "Valdemar Sejrs". Efter et halvt års landtjeneste blev han overfenrik i 1963, stadig med landtjeneste og så sejlads på depotskibet "Hjælperen" og minelæggeren "Låland" og et halvt års tjeneste ved SNA's kurertjeneste. Herefter indhentede uheldet ham, og et dejligt år eller to venter ham nu på Flådestation Grønneal.

ORLOGSKAPTAJN L. ROSTGAARD SØRENSEN Mandskabsklubben har i al ubemærkethed skiftet formand. Søndag den 30. juni ankom orlogskaptajn L. Rostgaard Sørensen med familie til Flådestation Grønneal.

Allerede mandag den 1. juli tiltrådte orlogskaptajnen som ny afdelingschef for stationsafdelingen (AC-S) idet orlogskaptajn L. Grøseth samme dato afløste kommandørkaptajn Hervad-Jørgensen som chef for Flådestation Grønneal.

vend

Den nye AC-S blev udnævnt til søløjtnant den 1. november 1954. Efter en periode som næstkommanderende i minestrygeren STIGSNÆS blev han udnævnt som ubådsofficer og blev næsten umiddelbart efter ubådsskolens afslutning næstkommanderende i den engelske undervandsbåd STØREN. Det var denne ubåd, som i sommeren 1956 ved en fejltagelse blev meldt savnet ud for den engelske by Portsmouth. Flådestation Grønnedals 2. maskinofficer var iøvrigt også med på det omtalte togt. Ubådstiden omfattede også prøvesejladser med de nye danske undervandsbåde af DELFINEN - klassen.

Efter 6 år som næstkommanderende i undervandsbådene fulgte en udkommando på 2½ år under Grønlands Kommando som chef for orlogskutteren TEISTEN henholdsvis SKARVEN på fiskeriinspektion og søopmåling i grønlandske farvande.

Det var i denne periode at TEISTEN oplevede vindstyrke 18 i Skovfjorden ved Narssarssuaq. SKARVEN ligger som bekendt nu på havets bund ved færøerne.

Efter hjemrejsen fra Grønland i sept 1963 blev orlogskaptajn (den gang kaptajnløjtnant) Rostgaard Sørensen atter sendt til grønlandske farvande som "kendt mand" om bord i inspektionsskibet INGOLF på dette skibs første togt til Grønland. Derefter fulgte 4½ års tjeneste ved Forsvarsstaben indtil orlogskaptajnen nu tiltræder en ny 2-3 års periode under Grønlands Kommando.

Det kan tilføjes, at den nye AC-S allerede i sin kadet tid nåede at besøge Grønland 2 gange, bl.a. på kongetogtet i 1952.

AC-S er således ikke helt uden kendskab til grønlandske forhold.

SL2 RENA POUL ANDERSEN Poul Andersen kom til GLK operationsrum i slutningen af juni for at tiltræde stillingen som vagthavende officer efter SL. Hansen. Han er født i 1943 og har sejlet i forskellige rederier, og har siden 1959 besøgt de fleste verdensdele. I januar 1967 tog han styrmandseksamen og 5 måneder senere i juni skibsførereksamen. Indtil indkaldelsen til militæret i august fungerede han som styrmand om bord på coasteren "Othonia". Efter den indledende rekruttskole i Avderød kom han direkte til Frederikshavn på 4 måneders sergent-skole. Umiddelbart efter dennes afslutning i februar, kaldte reserveofficers-skolen, hvor han blev færdig kort før afrejsen til Grønland.

EX HISTORIA REMEDIORUM

Tekst ved Edv. Gotfredsen og Kaj Roholm. Tegninger af Mogens Zieler

C O R T E X P E R U V I A N U S (peruviansk bark)

Det blev dog ikke fra mineralriget, men fra planteriget, at det første specificum ("middel") skulle komme, men det kom også fra en ny verden. Det var det specifikke middel mod malaria, Kinabarken, der er opkaldt efter grevinde Chichon, og det gik således til:

I året 1638, da Don Luis Geronimo Fernandez de Cabrera y Bobadilla, fjerde greve af Chinchon, var vicekonge i Peru, blev han gemalinde heftig syg. Den udrensende behandling viste sig ganske virkningsløs, og tilstanden var kritisk. Man besluttede da som ULTIMUM REFUGIUM (den sidste tilflugt) at forsøge de insfødtes febermiddel, Gannanaperide-Bark, der var stillet til rådighed af den loyale byfoged, Corregidoren i Loxa, Don Francisco Lopez de Cañizares. Efter at man først havde prøvet det nye middel på nogle fattige syge,

dristede man sig til at behandle grevinden dermed. Resultatet var over al forventning. Den høje dame kom sig hurtigt, og i sin taknemmelighed uddelte hun nu store mængder af den pulveriserede bark til fattige malaria-patienter. Midlet blev kendt under navnet PULVIS COMITISSAE (grevindepulver), men da uddeelingen senere blev overladt jesuiterne, kaldtes det oftest PULVIS JESUITORUM eller PULVIS PATRUM ("De hellige fædres pulver")

Et par år senere nåede Kinabarken Europa med grev Chinchon og hans læge Juan de Vega, men også her blev det væsentligst jesuiterne, der i den første tid tog sig

blev pulveret kaldt FULVIS-CARDINALIS (kardinalpulver).

Med jesuiterne førtes det nye middel viden om i Europa, og snart lå lægerne i stridigheder. Galens tilhængere vendte forgæves bladene i de store folianter (store bøger), men Galen havde af gode grunde aldrig skrevet noget om Gannanaperide-Barken, og det var straks betænkeligt. For protestanternes vedkommende kom dertil, at PULVIS CARDINALIS var papistisk kræm, som man for sin sjæls saligheds skyld burde afsky som pesten, men rent bortset fra dette, så man ikke sjældent, at det lovpriste middel slog ganske fejl. Årsagerne hertil var flere. For det første blev barken holdt i en meget høj pris, som kunne gøre det vanskeligt at anvende effektive doser. For det andet var man ikke fortrolig med den rette dosering. Man gav kun en enkelt dosis ved anfaldets begyndelse og intet i intervallerne. For det tredje var præparatet på grund af dets kostbarhed ofte forfalsket, og endelig måtte det naturligvis ofte skuffe dem, der anså det for universalmiddel mod alle sygdomme.

Pariserfakultetet stod også denne gang i spidsen for oppositionen men Kinabark er nu engang et specificum mod malaria, og det lod sig ikke holde tilbage. Blandt det nye middels forkæmpere var ingen ringere end ^{den} store kliniker Thomas Sydenham, som man har kaldt den engelske Hippokrates.

En anden celebritet, der ligeledes hører til tilhængerne, er erhvervshygienens fader Bernardino Ramazzini. Han ligestiller Kinabarkens betydning for lægekunsten med krudtets for krigskunsten.

Som ved Antimon, således blev også denne gang pariserfakultetet sat til vægs af den kongelig helbredelse. I 1678 kom den engelske læge Robert Talbor til Paris med et nyt febermiddel, hvis sammensætning han holdt hemmelig. Han fik et omfattende klientel blandt de fornemste personer, hvi febersygdomme han med stort held behandlede. Da Dauphinen (tronarvingen) 1680 blev syg af malaria, og hoffets havde vist deres uformuenhed, blev den engelske feberdokter tilkaldt, og ved behandling med hans arkanum (lægemiddel med hemmelig sammensætning) kom den kongelige patient sig hurtigt. Louis XIV købte derefter det hemmelige middels sammensætning for 2000 louisdorer (40.000 guldfrancstykker) kontant samt en pension på 2000 livres (pund) årlig, medens Talbor samtidig blev slået til ridder og fik eneret for salget i 10 år. Han fik dog kun liden glæde af alle disse herligheder, da han døde året efter. Men kongen kunne nu offentliggøre midlets sammensætning, og dets hovedbestanddel viste sig at være Kinabark.

I Danmark blev Kinabark første gang anvendt 1661 af Thomas Bartholin, der kalder den PULVIS PERUVIANUS (pulveret fra Peru). Resultatet var ikke videre godt, fordi Bartholin kun havde 3 doser af det sjældne middel til rådighed. Han udtaler håbet om til kommende tilfælde at få noget mere, "men", siger han, "skulle skæbnen nægte os det, kan Kinabark erstattes med Gentiana-ekstrakt.

Senere gik Kinabarken sin sejrsgang over verden som febermiddel og Tonicum (opstrammingsmiddel). Den pulveriserede bark anvendes stadig i stor mængde sammen med en anden amerikansk droge i den yndede komposition Kinadekkt med Senega. I mere seriøse præparater foretrækkes dog selve alkaloidet ("det stærktvirkende stof"); QUINTA ESSENTIA, ville Paracelsus have sagt, og det må have glædet ham i hans himmel, da det 1820 lykkedes Pelletier og Caventou at isolere det første alkaloid af barken, Kinin.

VÆRNEPLIGTIGE FIK MINISTEREN I TALE.

Forsvarsminister Erik Ninn-Hansen mødtes med soldaterne.

Eldre reserveoberster vil gribe til den krumble, når de erfarer, at 47 talsmænd for det værnepligtige mandskab igår, efter indbydelse, kritiserede forsvarsministeren sønder og sammen, for bag efter at blive belønnet med frokost i det allerhelligste, officersskolen på Frederiksberg Slot.

Det var den nybagte forsvarsminister Erik Ninn-Hansen, der havde ønsket at høre, hvad der murrede over i gelederne og menige fra hær, flåde og flyvevåben fortalte ham igår alt om den sag.

Talsmændene, der absolut ikke bærer titlen med urette, efterlyste reformer indenfor bl. a. civilundervisningen - større vægt på samtidsorientering og kursusformen - bedre indkvarteringsforhold på marinestation Holmen, hvor 70 mand sover i samme rum og må deles om eet toilet, een bruser og tre vaskekummer. Også i Århus, Slagelse og Haderslev er kaserneforholdene stærkt kritisable.

Tjenestetiden kan sættes ned.

De fleste talsmænd fandt en hurtig løsning af lokaleproblemerne vigtigere end indførelse af egentlig soldaterløn. Fælles var dog ønsket om flere lønpenge end de nugældende ca. 50 kr.

Med forsvarets nye samarbejdsregler var der overvejende tilfredshed, omend visse begyndervanskeligheder måtte overvindes.

De menige ser dog gerne arrangeret faste møder ikke blot med enhedernes chefer, men også med underbefalingsmænd.

Vi kvier os ved at kritisere nogle der ikke er tilstede, siger de menige, og det skrev forsvarsministeren sig bag øret. De værnepligtiges talsmænd fandt stort set rekruttiden effektiv, men de var enige om, at tjenestetiden kunne reduceres med flere måneder uden skade for uddannelsen.

Talsmændene var meget glade for mødet med forsvarsministeren, der blev sekunderet af et par af sine kontorchefer.

Ovenstående referat er fundet i POLITIKEN.

"VELFÆRDS" - SÍDEN

FILM

Torsdag den 11 juli kl 20.30 :
VAMPYRENS DRÆBENDE KYS
Mandag den 15 juli kl 20.30 :
DR. LOVE - HEMMELIG AGENT
Torsdag den 18 juli kl 20.30 :
LIGE I ØJET LEMMY
Mandag den 22 juli kl 20.30 :
MARKENS LILJER
Torsdag den 25 juli kl 20.30 :
MARNIE
Mandag den 29 juli kl 20.30 :
HELGENEN GÅR I AKTION
Torsdag den 1 aug. kl 20.30 :
DEN GRIMME AMERIKANER
Mandag den 5 aug. kl 20.30 :
HVORDAN MAN STJÆLER EN
MILLIARD OG SLIPPER GODT
FRA DET.

HØJSKOLE

I anledning af "Vupti"s fortræffelige anbefaling af Højskoleophold i sidste nr. af Dalposten - vil jeg gerne komme med en lille korrektion : Værnepligtige kan ikke, som nævnt i artiklen, efter endt tjeneste opnå 50 % statsstøtte automatisk, men kun 30 %. Derudover kan man så, som det blev nævnt søge om yderligere tilskud, så man ialt kan få op til 85% tilskud.

Undertegnede har en stor stak brochurer fra forskellige Højskoler, som man naturligvis kan låne og blade i.

rp.

FRIVILLIGE TIL VELFÆRDSARBEJDET :

Som man kan se andetsteds i bladet søges nu nye studiegaster til Grønmedal Radio, og også på dette sted skal der lyde en

opfordring til at man tager del i dette interessante arbejde. Også Dalposten selv kan bruge et par medarbejdere mere, både skribenter og "tekniske medarbejdere". Man kan henvende sig til et af redaktionsmedlemmerne og udspørge ham om hvad arbejdet går ud på. Og endelig skal det nævnes at vores IDRÆTSOFFICER OVFR Tell skal bruge nogle frivillige til at få flettet et net til håndboldbanen samt et par net til håndboldmålene. Der må være et par fiskere eventuelt, som har forstand på sådan noget ??? Og de meget håndboldinteresserede bedes også melde sig til at tage en tørn, så vi kan få lidt håndboldspil igang mens det endnu er sommer, man bedes henvende sig til undertegnede eller til idrætsofficeren.

rp.

Grønmedal - HOLSTEINSBORG - Grønmedal

Jeg har lovet den øvrige del af redaktionen at skrive lidt om min rejse til Holsteinsborg i sidste måned, og det vil jeg hermed give mig i lag med. Formålet med rejsen var at deltage i Præstekonvent (Præstemøde) for Grønland. Det er et kombineret møde og kursus, der ca. hvert 3. år afholdes et sted i Grønland, hvor så alle landets præster giver møde og udveksler erfaringer og diskuterer problemer indenfor kirken og indenfor samfundet, og tager del i et kursus, som afholdes af en kapacitet på det videnskabelige område, der er inviteret herop fra

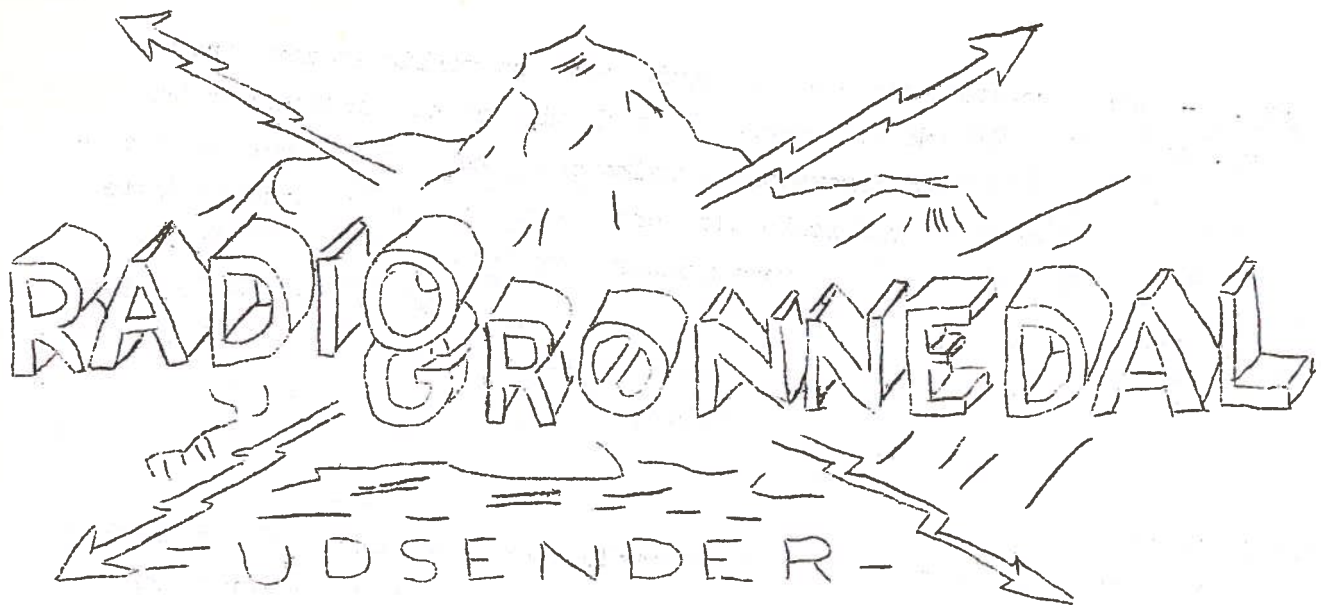
Danmark. - Landsprovsten for Grønland havde været så venlig at invitere mig med i år. Jeg er jo godt nok ikke præst på Grønland, men når nu Søværnet har en præst i landet, mente landsprovsten at vedkommende burde inviteres med. Spændende var det også at lytte til forhandlingerne og at deltage i kurset. Første halvdel af konventet bestod af et kursus under hovedtemaet "Tro og Viden".

Kristendommens forhold til moderne videnskab og ikke mindst til moderne tænkning er et spændende emne. Især i dagens Grønland, hvor så meget nyt i løbet af forfærdende kort tid skal indoptages i befolkningen kan der for det enkelte menneske opstå svære problemer når den gammeldags meget traditiondbundne kristendomsopfattelse støder sammen med det moderne samfund og dettes opfattelse af moralbegreberne f.eks. De interne forhandlinger om forskellige forhold vedrørende kirken på Grønland og dens forhold til samfundet var ligeledes spændende at overvære, eftersom kirken heroppe er meget nærmere knyttet til samfundet som helhed og er mere vedkommende for det enkelte menneske, end tilfældet er i Danmark. Jeg vil dog undlade at komme nærmere ind på dette, da det jo ikke kan have vores store interesse, eftersom vi ikke er knyttet til Grønlands kirke, men til Holmens kirke i København, som er Søværnets kirke. - Andre spændende ting skete der også - uforudset - på Knud Rasmussens Højskole, hvor det foregik. Foreksempel overværede vi bygningen af en vestgrønlandsk kajak, og fik lejlighed til at filme det, og så dukkede Mads Lidegaard op på Højskolen, Mads Lidegaard, som netop har skrevet sin anden bog om Grønland: "Det gælder Grønland". Da en af hans modstandere, så vidt angår synet på den førte grønlandspolitik, Jonathan Motzfeldt, var til stede, fik vi spændende diskussioner om Grønland idag igang. - Jeg vil til sidst sige et par ord om 2 andre ting jeg oplevede på rejser.

I Søndre Strømfjord mødte jeg Wandy Tvorek, Henry Hansen, Mogen Ellegard og de øvrige medlemmer i den trup, der i en lille måneds tid har turneret på Grønland. Ved en privat sammenkomst stillede jeg dem spørgsmålet: Hvorfor var I ikke i Grønnedal??? - Det skal her bemærkes at jeg et godt stykke tid før truppen rejste til Grønland, forespurgt FOV om de ikke ville tænke på os her når de hørte om planerne for gruppens rejse. Jeg har aldrig hørt noget, og Wandy Tvoreks svar på mit spørgsmål lød: Vi har skam forespurgt i FOV angående Grønnedal, men svaret var at "Det er vist ikke noget for Grønnedal, for I har jo ingen piger med!!!" - En utilgivelig nedvurdering af disse kunstneres musik og kunst - og en sjofelhed overfor os her på stedet hvis det virkelig er begrundelsen for at vi ikke har set disse fortræffelige kunstnere. FOV gør meget for os heroppe - det ved vi, og er glade for det men vi er ikke en samling børster, der kun tænker på piger - lad os få en anden begrundelse FOV!!!!!!

Og så oplevede jeg det store Ice-Cap-Race, hvor vore to deltager Jan og Flemming gjorde en fantastisk indsats, i stegende hede tog de kampen op med 20 andre skrappe løbere, og kun tre mand formåede at passere dem. Nr.1 blev den kendte skiløber fra Godthåb Daniel Skifte i den flotte tid 2.30.14 (vindertiden sidste år var 2.54 ca.) - Efter ham fulgte 2 andre løbere fra Godthåb Isak Heilmann (2.50.51) og Peter Brandt (2.54.06) altså langt efter Skifte. Men kort efter de to fulgte Jan med 2.54.48. Der var derpå et godt stykke til Flemming, der delte 5-pladsen med en dansker fra SAB (3.25.16). Først på 7-pladsen kom den første amerikaner. Helt igennem en dansk triumf. 3 fra Godthåb og derpå 2 fra Grønnedal. Et stort hurra til vore to gutter, der gjorde en glimrende reklame for kommende deltagelse i Ice-Cap-Racet her fra Grønnedal. Tak for det.

Ronald.

FASTE UDSENDERLER:

Hverdage

0700-0745 På'en igen

0745 Søfartspressen

1815-1845 Musik a la carte

1845-1900 Kun for older og andre børn

1900-1930 Pressen og aktuelt fra Godthåb

1930-1935 Grønnedal-aktuelt

Lørdag NB!

1830-1900 Kun for older og andre børn

Lørdag-søndage

1315-1935 Som hverdage

=====

TIRSDAG DEN 9. JULI

1935-2020 Transmission af 2. halvleg af fodboldkampen mellem Finland og Danmark. FOV 64

2020-2035 Musikomikalsk kvarter. Dr. Guckenheimers Sour Kraut Band. FOV 64

2035-2205 Bolignøden i Danmark. Reportage og diskussion. Deltagere: boligminister Kaj Andresen, lektor Else Merete Ross, advokat Poul Schlüter og højsteretssagfører Ib Thyregod. FOV 60

2205-2300 Aproposser fra min pladehylde. Jens Louis Petersen FOV 65

ONSDAG DEN 10. JULI

1935-1955 Vers og viser fra aviser FOV 67

1955-2100 Vi opfører Adam Oehlenschlägers SANCT HANSÅFTEN-SPIL med ol.a. Elith Pio, Elith Foss, Helge Kjørulff-Schmidt, Beatrice Bonnesen, Puk Schaufuss, Fritz Helmuth, Erik Mørk, Laila Andersson, Arthur Jensen, John Price, Karin Nellesen, Kjeld Markuslund, Erik Kühnau, Martin Hansen, Jørgen Kiil, Preben Uglebjerg, Bendt Rothe, Louis Mische-Renard, Knud Hilding, Jakob Nielsen, Johannes Meyer, Maj Wechselmann, Poul Hagen, Kirsten Rolffes, Preben Lerdorff-Rye. FOV 64

2100-2200 TOP TYVE fra 9/6 FOV 63

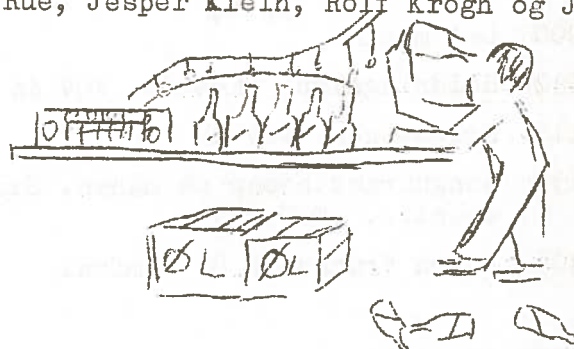
2200-2300 Beethovens violinkoncert

TORS DAG DEN 11. JULI

- 1935-2015 Musik og kommentarer over aftenens film
2015-2215 Musik for vagtholdet
2215-2300 BEAT

FREDAG DEN 12. JULI

- 1935-1950 Grønlandsfly - bedst på jorden. Reportage fra en rejse til Sukkertoppen FOV 68
1950-2035 Poprunden FOV 63
2035-2115 STOP - og lyt til ugebladet for teenagere. Redaktionsmedlemmer: Jytte Hauch-Fausbøll, Nele Rue, Jesper Klein, Rolf Krogh og Jacob Ludvigsen. FOV 63
2115-2300 Let musik til pilsnerne
2300-2400 Jazz Corner

LØRDAG DEN 12. JULI

- 0800-0930 Musik til morgenkaffen
0930-1030 Top 20 fra 15/6 FOV 70
1030-1100 Bachs fløjtekoncert FOV 18
1400-1500 Country & Western
1500-1520 En grundlovstale af fhv. minister **AKSEL LARSEN** fov 59
1520-1630 FESTIVAL OF LIGHT MUSIC 1968. Transmission fra Royal Festival Hall i London, hvor BBC arrangerer sin årligt tilbagevendende serie af offentlige koncerter. Der spilles:
Leonard Bernstein: Ouverture til "Candide"
Jacques Offenbach: Drømmeduet af "Den skønne Helene"
Cole Porter: Where is the Life that Late I Led? fra "Kiss Me, Kate"
Richard Rodgers: Vals fra "Carousel"
Ivor Novello: Fly Home Little Heart af "King's Rhapsody"
Edward German: On a January Morning af "Tom Jones"
Paul Grainer: Soliloquy fra "Robert & Elizabeth"
Meyerbeer: "Skøjteløberne"
Richard Tauber: My Heart and I af "Old Chelsea"
Monckton: The Rajah of Bhong af "A Country Girl"
Offenbach: Serenade af "De blinde tiggere"
Gustav Kerker: 1. akts finale af "The Belle of New York" FOV 62
1630-1700 Når æblet falder langt fra stammen. John Steffensen lytter til sin fars, Aage Steffensens tekster og udsætter melodierne for latinamerikanske rytmer/Claus Walter FOV 67
1935-2005 TEE CARSONS TRIO i Tivolis koncertsal FOV 59
2005-2035 London News/Tom Browne FOV 59
2035-2100 Shake-Bossa-Blues med John Uldalls kvartet FOV 59
2100-2400 Ring så spiller vi

SØNDAG DEN 14. JULI

- 0800-0930 Musik til morgenkaffen
- 0930-1030 Causeri over næste uges program
- 1030-1100 Radio Big Band. George Russel dirigerer og spiller egne kompositioner og arrangementer. FOV 64
- 1400-1500 Operettime
- 1500-1625 De fires tegn. Radiohistorie af Sir Arthur Conan Doyle med bl.a. Jørgen Reenberg, Kjeld Markuslund, Grethe Mogensen, Ingold David, Poul Müller, Knus Hallest, Ego Brønnum-Jacobsen, Rigmor Hvidtfeldt, Miskow Makwarth. Instruktion Sam Besekow FOV 66
- 1625-1700 Let musik
- 1935-2000 Let musik
- 2000-2030 Holdningsløse Tidende FOV 44
- 2030-2115 Pressemøde FOV 46
- 2115-2130 Manguaraks besøg på månen. Sam Besekow læser et grønlandsk folkeeventyr. FOV 59
- 2130-2300 Anton Bruckners 8. symfoni

MANDAG DEN 15. JULI

- 1935-2015 Musik og kommentarer over aftenens film
- 2015-2215 Musik for vagt holdet
- 2215-2300 Jazz Corner

TIRSDAG DEN 16 JULI

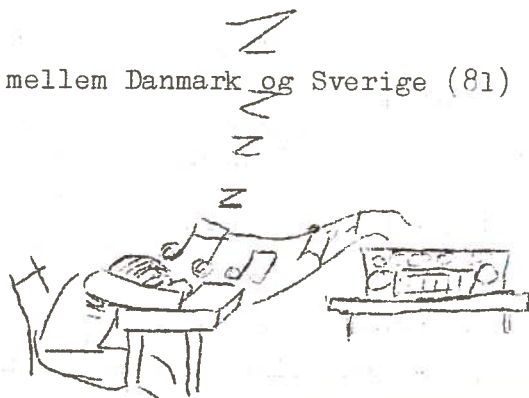
- 1935-1950 Karlsens kvarter: Mad FOV 70
- 1950-2020 Musik kan også være livefarlig. Radiofoniske snapshots/Stig Mervild
- 2020-2100 Unge meninger FOV 83
- 2100-2200 Tangent med Poul Borum, Erik Wiedemann og Børge Roger Henriksen(61)
- 2200-2300 TOP TYVE gentagelse af 15/6 FOV 70

ONSDAG DEN 17 JULI

- 1935-1955 Vers og viser fra aviser FOV 81
- 1955-2100 Bruckner 7. symfoni
- 2100-2300 Transmission af hele fodboldlandskampen mellem Danmark og Sverige (81)

TORSDAG DEN 18 JULI

- 1935-2015 Musik og kommentarer over aftenens film
- 2015-2215 Musik for vagtholdet
- 2215-2300 BEAT

JULI

SPISEPLAN

1968

HOVEDRETTERFOR ELLER EFTERRETTERAFTENRETTER

MAN 8	Medister m/st. bønner	Saftsuppe m/popris	Skipperlabskovs
TIR 9	Karryret m/urter/ris	Is m/vafler	Bayerske pølser
ONS 10	Fisk	Øllebrød m/mælk	Frikadeller
TOR 11	Hakkebøf m/løg	Jordbægrød	Tarteletter m/fyld
FRE 12	Høns i asparges	Hønssekødsuppe	Stegt flæsk
LØR 13	Brændende kærlighed	Koldskål m/tvebakker	Skinke m/røræg
SØN 14	Lammesteg m/agurkesalat	Citronfromage m/flødeskum	Ristede pølser
MAN 15	Forloren hare br. kartofl.	Bygsødsuppe rosiner/sved.	Gullasch m/mos
TIR 16	Kalvefrikassé	Ymer	Makaronipie
ONS 17	Koteletter m/gemyse	Budding m/saftsovs	Svensk pølseret
TOR 18	Bøf stroganoff	Hvid sagesuppe	Br. kartofler m/spejlæg
FRE 19	Flæskkarbonader m/surt	Legeret suppe m/urter	Hakkebøf m/løg
LØR 20	Stegt lever m/løg	Aspargessuppe	Spegesild m/løgsovs
SØN 21	Helstegt svinekam/rødkål	Frugttriflis	Æggekage m/flæsk
MAN 22	Frikadeller m/st. spinat	Rabarbersuppe	Kød i egen saft
TIR 23	Wienerschnitzel	Koldskål m/tvebakker	Medisterpølse
ONS 24	Fisk	Risengrød m/saft	Pariserbøf m/æg
TOR 25	Karryret m/urter/ris	Bl. frugtgrød m/mælk	Blodbudding
FRE 26	Kogt flæsk/medisterpølse	Kørvelsuppe	Brændende kærlighed
LØR 27	Pølser m/kartoffelsalat	Bl. frugt m/råcreme	Forloren skildpadde
SØN 28	Oksesteg/banaissøvs	Is m/vafler	Biksemad m/æg
MAN 29	Kødrand m/urter/gulerødder	Ymer	Tarteletter m/fyld
TIR 30	Hakkebøf m/løg	Grønærtesuppe	Svensk pølseret
ONS 31	Fisk	Saftsuppe	Frikadeller

FREDAG DEN 19 JULI

- 1935-2005 Ny litteratur: Balladen om Djævelens Sendebud. Søren Elung Jensen læser et afsnit af Muriel Sparks roman. FOV 82
2005-2050 Hvornår var det nu det var/Claus Walter FOV 62
2050-2130 Sådan er Grønland - også FOV 82
2130-2300 Let musik til pilsnerne
2300-2400 Jazz Corner

LØRDAG DEN 20. JULI

- 0800-0900 Musik til morgenkaffen
0900-0930 Solstik. Lidt morgentoner FOV 86
0930-1030 TOP TYVE fra 30/6 FOV 80
1030-1100 Dvoraks slaviske danse
1400-1500 Country & Western
1500-1700 Donizettis opera "LUCIA DI LAMMERMOOR"
1935-2100 GÆST i studiet: Kok MAX ANDERSEN fra Ivigut
2100-2400 Ring så spiller vi

SØNDAG DEN 21 JULI

- 0800-0930 Musik til morgenkaffen
0930-1030 Causeri over næste uges program
1030-1100 Radio Big Band. George Russel dirigere og spiller egne kompositioner Erik Moseholm er ved mikrofonen FOV 66
1400-1500 Operettetime
1500-1620 Radioteatret: Eugene Ionescos "Næsehornet" instrueret af Palle Skibelund. Medvirkende: Else Marie, Arthur Jensen, Ingrid Matthiessen, Poul Hagen, Jørgen Ryg, Annelise Demuth, Gunnar Lemvig, Olaf Ussing, Edouard Mielche, Lone Hertz, Svend Bille, Henrik Wiehe, Kjeld Markuslund, Bodil Steen, Poul Clemmensen, Viggo Brodthagen og Solveig Sundborg. FOV 65
1620-1700 Top of the Pops FOV 53
1935-2005 Med klassikerne på sommerferie. Unge spiller plader og snakker musik med Tage Mortensen. FOV 83
2005-2035 Holdningsløse Tidende FOV 57
2005-2120 Pressemøde FOV 57

- 2120-2140 Det portugisiske imperiums akilleshæl. I det guerilla-rante
Portugisisk Guinea har Lissabon snart kun hovedstaden tilbage.
Halldór Sigurdsson. FOV 35
- 2140-2300 Admiralen danser. Populær dansemusik.

MANDAG DEN 22 JULI

- 1935-2015 Musik og kommentarer over aftenens film
- 2015-2215 Musik for vagtholdet
- 2215-2300 Jazz Corner

RADIO GRØNNEDALS BESÆTNING:

Studieleder
Studiegaster

orlogspræst RONALD PEDERSEN
HOLGER BOLLERUP
HENRIK EGEMOSE
WILLY HØI JENSEN
OLE PETERSEN
JENS RODDRUP
STEEN SCHULTZ-PETERSEN

Om optagelse af nye studiegaster se andetsteds i bladet!